

Til
Jan Grund
Fagskoleutvalget

Deres ref:

Vår ref:

Dato: 03.07.2014

Innspill til fagskoleutvalget

Vi som sender dette brevet, er en rekke ulike organisasjoner med tilknytning til arbeidslivet og utdanningssystemet. Vi har merket oss at fagskoleutvalget oppfordrer interessenter til å sende inn innspill, og vil benytte denne muligheten. Vi er kjent med mandatet til utvalget, og dette innspillet knytter seg særlig til følgende punkt i mandatet:

- Utvalget skal vurdere fagskoleutdanningens rolle og plass i utdanningslandskapet og arbeidslivet.
- Det vil være aktuelt å endre betegnelsen fagskolepoeng, jf. forskrift om fagskoleutdanning, etter at utvalget har foretatt en nærmere gjennomgang.

Fagskolens rolle og plass

Fagskoleutdanninger er viktige og verdifulle utdanninger både som etter- og videreutdanning for fagarbeidere, som viktige regionale tilskudd for å sikre flere muligheten til relevant kompetanseheving i eget fag og som et alternativ til videre utdanning for de som ikke ønsker å gå den akademiske veien gjennom høyere utdanning.

Fagskoleutdanningene skal være yrkesrettede utdanninger som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak. Fagskolens styrke og egenart ligger primært i å dekke behovet for spesialisering innenfor de ulike yrkesfagutdanningene, og for korte, fleksible og yrkesrettede utdanninger som raskt kan fange opp endringer i behovene i arbeidsmarkedet.

De to kandidatundersøkelsene som foreligger (NIFU rapport xx og yy) viser tydelig at det er en etterspørsel i arbeidslivet nettopp etter kandidater som er tatt opp på bakgrunn av fag- eller svennebrev, og der fagskoleutdanningen gir en tilleggskompetanse/spesialisering. Vi kan derimot ikke se at det er dokumentert noen etterspørsel eller noe behov i arbeidslivet for en treårig fagskoleutdanning, eller en ikke-akademisk bachelorgrad. Vi vil derfor advare utvalget mot å anbefale en slik utvikling av fagskoletilbudet.

Det er betimelig å spørre hvilke arbeidskraftbehov det er en slik treårig fagskolebachelor skal dekke, som eventuelt ikke per i dag er dekket gjennom tilbudene til lavere grads utdanninger ved landets høyskoler og universitet. Det er mange etablerte, forskningsbaserte og anerkjente bachelorgrader med innslag

av praksis i dag, og vi kan ikke se at det er et behov for å bygge et parallelt system i andre deler av utdanningssystemet. Vi ser fra andre land, som for eksempel Danmark, at fagskolen endrer seg fra å være yrkesrettede og praksisnære og å dekke lokale behov, til å bli mer strømlinjeformet og «topptung».

Vi mener at Norge ikke er tjent med den samme utvikling som vi ser i Danmark. Vi mener at det nasjonale kompetansebehovet i Norge dekkes best ved den type arbeidsdeling vi har i dag, der UH-sektoren har nasjonalt ansvar for forskningsbasert og kvalitetssikret høyere utdanning i samsvar med samfunnets behov, samt forskning og kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid, og fagskolene primært er knyttet til og skal dekke behovet for yrkesfagutdanninger i et lokalt/ regionalt arbeidsmarked som er i endring. Vi er sikre på at man i samarbeid mellom de to ulike utdanningstilbudene kommer frem til de beste løsningene for studentene, for arbeidsmarkedet og samfunnet for øvrig.

Etter vår mening har det skjedd en overetablering av utdanningsinstitusjoner og utdanningstilbud innenfor UH-sektoren. Svaret på dette er ikke å etablere en ny parallell fagskolestruktur som skal konkurrere om de samme studentene. Det som trengs er en styrking av koblingen mot arbeidslivets behov, og en styrking av fagskolens egenart.

I tillegg trengs det enklere overganger til og fra UH-sektoren. Vi må få på plass nasjonale retningslinjer og føringer som legger til rette for samkjøring av fagplaner mellom teknisk fagskole og ingeniørutdanningene. Tilsvarende må vurderes for andre fagskoletilbud der dette er relevant.

Fagskolepoeng

Når det gjelder spørsmålet om betegnelsen fagskolepoeng og hvorvidt den bør endres til studiepoeng, vil vi vise til de vurderinger som ble gjort i forbindelse med den siste revisjonen til fagskoleforskriften. Fagskolepoeng vil i all hovedsak være et verktøy i forhold til annen fagskoleutdanning og realkompetanse, knyttet til nivå 5 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Vi vil ta til orde for at betegnelsen «fagskolepoeng» både er mer riktig og mer hensiktsmessig enn betegnelsen «studiepoeng». Det er en betegnelse som ikke bidrar til forvirring, og som vil kunne bidra til å definere fagskolenivået som et selvstendig utdanningsnivå med en annen innretning enn høyere utdanning. Vi tror det vil skape mye forvirring dersom ulike deler av det norske utdanningssystemet opererer med begrepet "studiepoeng" når begrepet ikke refererer til det samme. Særlig i tilfeller der personer ønsker avkortning av et studium ved en høgskole eller et universitet, vil det være uheldig at enheten heter "studiepoeng" ved begge institusjonstyper.

En innføring av betegnelsen «studiepoeng» på fagskolenivå vil etter vår mening tilsløre den forskjellen (både på nivå og innhold) som ligger mellom fagskoleutdanning og høyere utdanning. Alle fag som gir studiepoeng i høyere utdanning er forskningsbaserte og det stilles klare kvalitetskrav, blant annet til ansattes kompetanse.

Fra arbeidsgiverhold er det også blitt pekt på at en innføring av betegnelsen «studiepoeng» vil kunne virke mot sin hensikt når det gjelder hvordan arbeidslivet oppfatter fagskolene. Det vil skape mer usikkerhet med hva fagskoleutdanningene representerer.

Vi vil videre peke på at betegnelsen «studiepoeng» i høyere utdanning er knyttet til og kompatibel med de europeiske ECTSene, som er etablert med tanke på mobilitet og som et ledd i Bolognaprosessen. Det vil være uheldig om vi på norsk gir samme betegnelse til utdanning som gir godkjente ECTS og utdanning som ikke gir det.

Vi ser frem til å følge utvalgets arbeid fremover.

Med vennlig hilsen

Norsk Industri
Kjetil Tvedt
Fagsjef